

མཆིན་པ་འི་མཆ་ན་ཉིད་བཤད་པ་རྒྱད་ དོན་གསལ་བའི་མེ་ལྷང་།

མཆིན་པ་འི་མཆ་ན་ཉིད་བཤད་པ་རྒྱད་

དོན་གསལ་བའི་མེ་ལྷང་།

མཆེན་པའི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ་རྒྱད་དོན་
གསལ་བའི་མེ་ཁྲང་།

ནམ་རྒྱལ་ཐར་གྱིས་བཙམས།

མཆོ་ལྷན་མི་དྲིགས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་།

责任编辑:卓玛尖措
装帧设计:星 亮
责任印制:尤 秋 花

藏医肝病诊疗

南加太 著

出 版: 青海民族出版社(西宁市同仁路10号)
发 行: 邮政编码: 810001 电话: 6143426
经 销: 新华书店
印 刷: 西宁民族印刷厂
开 本: 850mm×1168mm 1/32
印 张: 5.875
字 数: 100千
版 次: 2007年10月第1版
印 次: 2007年10月第1次印刷
印 数: 1—1 000

书 号: ISBN 978-7-5420-1288-3(民文)
定 价: 12.00元

版权所有 翻印必究

(书中如有缺页、错页及倒装请与印刷厂联系)

ཚེས་ཐེག་འགན་འཁུར་བ། རྒྱལ་མ་ཀུ་མཚོ།
དེབ་གཞིའི་བརྒྱ་འཛད་བ། ཞིན་ཡིང་།
དཔར་སྐྱོན་འགན་ཁེན་བ། ཡིཊ་ཆིཊ་ཀྱ།

མཆིན་བའི་མཚན་ཉིད་བཤད་བ་རྒྱད་དོན་
གསལ་བའི་མེ་ཁྲིང་།
ནམ་རྒྱལ་ཐར་གྱིས་བཅམས།

དཔེ་སྐྱོན། མཚོ་སྐྱོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་། (ཟི་ཡིང་གྲོང་ཁྱིམ་ཐུན་རིན་ལམ་སྤོ་ཁང་10)
འབྲེམ་མཉམ་ཁྲེལ། རྒྱག་ཁང་། 810001 ཁ་པར། 6143426
བརྒྱུད་འཛུང་། ཞིན་ཀྱ་དཔེ་ཁང་།
པར་འདེབས། ཟི་ཡིང་མི་རིགས་པར་ཁང་།
དེབ་ཆད། 850mm×1168mm 1/32
དཔར་ཤོག 5.875
ཨིག་ཁྱད་སྤྲུལ། བྱི10
པར་ཐེངས། 2007ལོའི་ཟླ10བར་པར་གཞི་དང་ཕོ་བསྐྱེད།
དཔར་ཐེངས། 2007ལོའི་ཟླ10བར་པར་ཐེངས་དང་ཕོ་དཔར།
དཔར་ཁྱད་སྤྲུལ། 1—1 000

དཔེ་རྒྱགས། ISBN 978-7-5420-1288-3
ཕོན་ཤོད་ཀྱི་ཚུ། སྤོར12.00

པར་དབང་འདི་གར་ཡོད་པས་པར་བསྐྱེད་བརྒྱུ་ན་ཁྱིམ་མཆད་ཐོག
(ཤོག་རོམ་ཆད་ནོར་སྤོག་སྤོན་གང་ཅུང་ཡོད་ཆེ་པར་ཁང་ལ་དྲི་གཞུག་བྱ།)

འགོ་བརྒྱུད།

མ་རིག་རྟོག་པའི་འདུ་བྱེད་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱག་གསུམ་དང་།
དེ་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་ནད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་རྩར་
ཟུར་པའི་ཉེས་པ་རྒྱུང་མཁྲིས་བད་ཀན་གསུམ་དང་། དེ་ལ་རྟེན་
རྒྱུས་གདོན་ཟས་སྦྱིད་གང་རུང་གིས་བསྐྱེད་པའི་ནད་ཀྱི་དབྱེ་བ་……
གངས་མང་བ་འདི་དག་ནི་རྩ་ལས་རྒྱབས་དང་མཁའ་ལས་སྲིན་……
འབྲིགས་པ་བཞིན་རྩ་རྩུ་རྟེན་རྒྱུ་ལྟོས་ཤིང་བཀག་མེད་ན་……
དེའི་འཕྲུལ་ལས་འབྲས་སུ་འགོག་མེད་རྩ་འཆར་བ་ནི་ཆོས་ཉིད་དེ།
རང་རེའི་ཐོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་……
བཞི་ལས་ནད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཞི་བརྒྱ་ཙུ་བཞི་སྟགས་མང་རྩ་གསུངས་……
ཡོད་ལ། ལྷག་རྩ་རྩམ་སུ་གསུམ་པ་མན་ངག་ལག་ལེན་རྒྱུད་ཀྱི་ཁོང་
ནད་གསོ་བ་ལས་ནད་ཀྱི་རིགས་ཤིག་ལའང་རྩུ་རྟེན་དབྱེ་བ་རྟགས་……
བཅས་ཐབས་སྟགས་ནད་ཐོག་ལག་ལེན་ཀྱི་ཁོད་རྩ་ནད་ཀྱི་རོ་ཐོ་……
རོས་འཛིན་དང་དེའི་མཆོན་ཉིད་དང་གསོ་རྒྱུ་རྣམས་འབྲས་ཆང་……
ཞིང་ཁ་གསལ་བ་མང་རྩ་གསུངས་ཡོད་ནའང་རྩུས་གདོན་ཟས་སྦྱིད་……
ཀྱི་རྟེན་བཞི་དར་རྒྱགས་པའི་དབང་གིས་ནད་རིགས་མི་འདུ་བ་གསོ་

དཀའ་བ་རུ་མ་འབྱུང་ལ། བྱང་པར་རུ་ཟས་དང་སྦྱོང་ལམ་གཉིས་
 གི་སྤང་སྤང་གི་རྒྱལ་ལེགས་པར་དབྱེ་རྒྱ་དང་རྒྱལ་བྱེ་བ་བཞིན་རུ་.....
 ཡང་དག་པར་སྦྱོང་བ་ནི་དེང་གི་རུས་འདིར་དགོན་པར་སྤང་བས་...
 དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཉེས་པ་ཆེ་སྤང་བ་དང་ནད་མང་བ། སྒོ་བྱར་རུ་
 ཆེའི་རུས་བྱས་པ་ཤིན་རུ་མང་བར་མཐོང་ལ། ཆེ་རིང་བ་དང་ནད་
 མེད་པ་ཉུང་རུར་མཐོང་བ་སྟེ། ཆོན་རིག་ལྷག་པར་དར་བའི་དེང་
 གི་རུས་འདི་ལའང་རིམས་ནད་སྤྲོ་ཆོགས་དང་། གཟེར་ནད་དང་
 དམུ་ཆུ། སྒན་ནད་དང་མཁྲིས་ནད་རུག་ཐབས། གཅིན་སྟེ་བ་ལྟ།
 མཆིན་པའི་ནད་རིགས་སོགས་གསོ་དཀའ་བའི་ནད་མང་རུ་དར་.....
 ཞིང་བྱང་པར་རུ་འཛམ་སྤིང་གི་རྒྱལ་ཁབ་བྱེ་ནད་ཀྱན་རུ་མཆིན་.....
 པའི་ནད་རིགས་འདི་དར་ཡོད་པས་ནད་པ་དང་ནད་གཡོག་སྤན་
 པ་གསུམ་དང་དེའི་སྦྱགས་ཀྱི་ཆེད་ལས་མཁས་པ་དང་ཞིབ་འཇུག་པ་
 ཀྱན་གྱིས་འདི་ལ་ཐུགས་ཁུར་དང་དོ་སྤང་ཆོད་མེད་མཛད་དེ་དེའི་...
 སྦྱགས་ཀྱི་དབྱེད་ཚོམ་བསྟོ་སྤང་དང་། ཆོགས་འདུ། ཆོད་བལྟའི་
 རིག་པ་སོགས་ཐབས་དང་རིགས་ལམ་སྤྲོ་ཆོགས་སྟེལ་བཞིན་ཡོད་.....
 བའང་མཆིན་པའི་ནད་འདི་ལ་གསོ་ཐབས་ཆེར་མེད་པ་ལྟ་བུར་བྱར་
 འདུག དཔེར་ན་༢༠༠༡ལོར་ཨ་མེ་རི་ཁའི་ཏ་སྤལ་གསོ་རིག་སྤྱོད་
 སྤིང་གི་རབ་འབྱམས་པ་སྤྱ་ཁེན་ཐེན་དང་དངོས་བཟོ་སྤྱོད་གྲ་ཆེན་...

མོའི་རབ་འབྱམས་པ་ལན་གཉིས་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་མཆིན་པ་
 གསར་བཟོའི་ཚུགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པ་ལྟར་ན། མོ་རེའི་ནང་དུ་
 ཡ་མེ་རི་ཁའི་མི་གངས་ཁྱི་ཚོ་གསུམ་ཙམ་ནི་མིག་སྤར་གསོ་དཀའ་
 བའི་མཆིན་ནད་གྱིས་ཤི་བ་ཡིན། མཆིན་པ་གསར་བཟོ་ལས་དྲག་
 པའི་མི་གངས་ནི་ཉ་ལམ་ཁྱི་གཅིག་ལྟག་ཡོད། དེ་རྣམས་མང་མཐར་
 ཡང་མོ་གཅིག་དང་ཐུང་ཀ་ཙམ་ལས་འཚོ་མི་སྤུབ་ཅེས་གསུངས་ཡོད་
 པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་དང་དེ་ལྟ་བུ་ལ་གཞིགས་ནས་རང་རེའི་ཐོད་གྱི་
 གསོ་བ་རིག་པའི་དགོངས་འབྲེལ་བསྟན་བཅས་དང་ལྟག་དུ་དཔལ་
 ལྷན་རྒྱུད་བཞིའི་དགོངས་དོན་ལག་དུ་སྤང་ན་མཆིན་པའི་ནད་
 རིགས་གཅིག་ལྟ་ལའང་དབྱེ་བ་མི་འདྲ་བ་བཙུག་ཐུག་ཡོད་དེ་སོ་
 སོའི་ན་ལྷགས་དང་བཙས་ཐབས་ཀྱང་མཐར་ཆགས་སུ་ཡོད་ནའང་
 རང་རེ་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞིའི་རྗེས་འཛིན་པ་རྣམས་གཅིག་ནས་
 གསོ་རིག་གཞུང་ལྷགས་ཀྱི་ཚུ་ཚད་ཞན་པ་དང་སྤྱང་བཙོན་དམན་པ།
 གཉིས་ནས་མཐོང་བ་བརྒྱུད་པའི་ཐུག་ལེན་གྱི་ཚུང་གོམས་མེད་པ།
 གསུམ་ནས་མཆིན་པའི་ནད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་གསོ་ཐབས་ལག་
 ལེན་གྱི་དབྱུང་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ཤིན་དུ་དཀོན་པ་བཙས་དང་། བྱད་
 པར་དུ་ཐོད་གྱི་གསོ་རིག་གི་གཞུང་ལ་ལག་ལེན་བྱེད་མཁན་རྣམས་
 གྱིས་སྒྱིར་ནད་དེ་དང་ཡང་ན་ནད་པ་ག་གེ་མོ་ལ་ཆེད་དུ་ཞིབ་

འཇུག་རིན་ཐང་དང་བྲལ་བ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ཟེར་ན་འང་དོན་དུ་
 འདིའི་སྒྲིགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་གི་སྒོ་བྱེད་བ་ནས་འབྲས་བུའི་བར་དུ་
 བན་ཏན་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ནི་དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཤིན་ཏུ་
 དགོན་པས་གཙོ་བོ་རང་ངོས་ནས་རྒྱ་རྒྱུན་ཞན་པས་དཔལ་ལྷན་རྒྱད་
 བཞིའི་དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་མ་རྟོགས་པ་དང་། རྟོགས་ཀྱིས་བྱས་
 གྲུང་ཆོག་འབྲེལ་ཙམ་ལས་ལག་ལེན་ལ་གཞིགས་ནས་ནད་གཞིའི་
 མཆན་ཉིད་གཙོ་བོ་ངོས་འཛིན་དང་མཆན་ནད་རེ་རེའི་མཆན་ཉིད་
 གྱི་དོན་ལ་དཔྱེད་པ་ལྷན་ཐིངས་པ་ནི་གནའ་དེང་གི་མཁས་དབང་
 ལས་འབྲུམ་ནག་མཁན་པོ་དང་སྦྱེམ་པ་ཆེ་དབང་རྒྱལ་བོ། ཁྱོ་ཅ་
 མཁན་པོ་ལས་ཆེར་མ་མཐོང་། ལྷག་དུ་དེང་གི་འཆོ་བྱེད་པལ་ཆེར་
 གྱིས་མཆན་ནད་གྱིས་ཐེན་པ་ཐམས་ཅད་ལྡེམ་བུའི་ནད་དུ་ངོས་
 འཛིན་པ་འཕམ་ཡང་ན་དུག་ཐབས་དང་མཆན་ཆད་དུ་ངོས་འཛིན་པ་
 ལས་མཆན་ནད་གཞན་གྱི་མཆན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་སྟགས་རྩ་ཆབ་
 རོམ་གྱི་སྤྱབས་སུ་རུབ་པ་ལྟར་རེ་ཞིག་ངལ་གསོ་མཛད་འཇུག་གོ།

དེ་བས་འདིར་འབྲུམ་ནག་གི་མཆན་ཉིད་ཉི་ཤུའི་རིགས་ལམ་ལ་
 གཞི་བཙམ་ཏེ། སྦྱེམ་འབྲེལ་གྱི་དགོངས་དོན་དང་མཁན་པོའི་
 མཆན་ནད་ལག་ལེན་མྱོང་བྱང་ལ་ལྷགས་གཏུགས་ཏེ་ཁོང་ནད་རིག་
 པའམ་ཁོང་ནད་གསོ་བ་ལས་མཆན་པའི་ནད་གྱི་ན་ལྷགས་ཀྱན་ལས་

མཚན་ཉིད་གཙོ་བོ་འཕམ་མི་འགྱུར་བའི་གཞེས་ལྟ་བུས་བྱང་པར་བྱ་བྱེ་
 བྱས་དེ་ལ་གསེ་ཚུལ་གྱི་ཐབས་དང་ཅ་དོན་གདང་འཁེལ་བ་ཞིག་.....
 འབྱུང་རྒྱུ་ལྟུགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་རྒྱ་དེ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་
 མཚན་ནད་ལེ་བཟན་རྒྱས་གྱི་ན་ལྷགས་ཀྱན་ལས་བྱང་པར་བྱ་བྱེད་...
 བཏོན་དེ་བ། འོག་བརྒྱུག་འབྲུགས། ཟུར་ལ་འཐེན་ཞེས་པའི་དེ་བ།
 འབྲུགས། འཐེན་གསུམ་གཙོ་བྱེ། དེ་ཡང་མཚན་ཉིད་ཁྲག་མཁྱིས་
 ཤས་ཆེ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཚར་བ་རྗེ་བ་དང་ཆ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་...
 མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་སྟེ་དེའི་གསེ་ཚུལ་གྱི་ཐབས་སམ་མཚན་
 ཉིད་ཀྱི་ཟུར་ཁྲག་མཁྱིས་རྗེ་ཆ་གཉིས་ལ་རྒྱས་བཏབ་ནས་ཟས་སྦྱོང་...
 སྤགས་གཉིན་པོའི་མཚན་ཉིད་དེའི་གནོད་བྱར་གནད་སྟེང་བྱ་མེ་...
 བཅའ་བཞག་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲོ་ནས་རང་གི་ལྷགས་(དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་.....
 བཞི་དང་གཞན་ལྷགས། མཐའ་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེད་
 པ་བཏང་སྟེ་ཁོང་ནད་གསེ་བ་ལས་མཚན་པའི་ནད་རིགས་འགའི་...
 མཚན་ཉིད་གཙོ་བོ་དང་གསེ་ཚུལ་གྱི་སྐྱར་ཅུང་ཟད་སྦྱ་བར་བྱའོ། །

མེད་གཞི།

དེ་ཡང་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་མཚན་སྒྲ་ན་མེད་པ་ནི་
འགྲོ་བ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་འདི་གཙ་བོ་ཡིན་ཞིང་། འགྲོ་བ་
རྣམས་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་མཚན་ནི་སེམས་ཅན་མཁྱེན་པར་བྱེད་པ་
ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། སེམས་ཅན་མཁྱེན་པ་གཏོགས་པ། རྒྱལ་བ་
དབྱེས་པའི་ཐབས་གཞན་མེད། ཁེས་བཤད་པས་རི་ལྟར་མཁྱེན་པར་
བྱེད་ཅེ་ན། སྒྲོ་བ་དཔོན་དཔལ་འཕྱོང་། བད་ཀྱི་འདམ་དུ་བྱིང་བ་ལ། །
ལག་ནས་འབྲེན་པ་སྒྲུན་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། ཅ་ར་ཀ་ལས། རི་
ལྟར་གསོ་དབྱེད་རྣམ་བརྒྱད་ཀྱིས། རྒྱ་བོ་ཆེ་ལས་བྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་བཞིན། །
མི་བཟད་ནད་ཀྱི་བ་རྒྱབས་ལས། ལྷུ་ར་དུ་སྒྲོལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན། །
ཞེས་དང་། སྒྲིང་བོ་བསྐྱུས་པར། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་མ་ལུས་པ་
ཡི་ནད། རྒྱུད་དུ་འབྲེལ་བས་ལུས་ཀྱན་མ་ལུས་བྱེད། འདོད་དང་
གཏི་ལྷག་ཁྲོ་བ་སེལ་བ་ཡི། སྒྲུན་པ་སྒྲུན་མེད་དེ་ལ་ལྷག་འཚལ་སྟོ། །
ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཆེ་ནི་རིང་བར་འདོད་པ་ཡིས། །
ཆས་དང་ནོར་དང་བདེ་བ་སྐྱབ། ཆེ་ཡི་རིག་བྱེད་ལུང་བཤད་པ། །
རབ་དུ་གུས་པས་ཉན་པར་གྱིས། ཞེས་དང་སྐབས་འཇམ་གླིང་ཕྱི་
ནང་ཀྱན་ན་གཤམ་ཆེ་བའི་དཔལ་ལྷན་གསོ་བ་རིག་པའི་རྒྱུད་བཞི་

ཞེས་གཞན་དོན་གཙོ་བོར་འཛིན་པའི་ཐབས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་གཞུང་
 ལུགས་འདི་ནི་སི་རྟི་རྣམ་པ་གཉིས་ལུས་ཐོག་འདིར་ཐོབ་ཅིང་སྒྲན་
 པའི་རྒྱལ་བོའི་ཞལ་གཟུགས་ལུང་བསྟན་དཔུགས་དབྱུང་བྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབས་ཏེ་རྗེས་སུ་གནང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པའི་
 དབང་ལུག་སྒྲན་རྒྱལ་གཡུ་ཐོག་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་གསང་.....
 རྣམས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་རྒྱུད་དང་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་མཆིས་
 པའི་གསོ་དབྱུང་ཡིན་ལ་གསོ་དབྱུང་གི་བཀའ་དང་དགོངས་འགྲེལ་
 ཐམས་ཅད་འདི་ནས་གསལ་བར་སྟོན་པས་ན། གསོ་བ་རིག་པའི་
 ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་ཅེར་གྱུར་པའི་ཆེ་བ་ཞེས་དང་། ལྟ་སྟོན་
 སྦྱོང་པ་ཀྱན་གྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལུགས་ཡིན་ཚུལ་ཡང་
 རྒྱུད་རང་གི་མན་ངག་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲ་གདོན་གསོ་བའི་ལེའུར། ལུས་
 སེམས་ནད་གདོན་ཡི་ནས་མ་གྲུབ་ཐུང་། བདག་མེད་སྟོང་བའི་དོན་
 ལ་རྒྱན་ཏུ་བཟླ། ཞེས་དང་། བཤད་རྒྱུད་ལས། བཟླ་བ་ཆོས་རྣམས་
 ཀྱན་ལ་དཔུ་མར་ཟླ། སྟོན་པ་ཆད་མེད་བཞི་ཡི་ངང་ཏུ་གནས། །
 སྦྱོང་པ་སྒྲ་དོར་གཉིས་ལས་མི་དགེ་སྤང་། ཞེས་དང་། བྱམས་
 པའི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་སེམས་གཉིས་བསྐྱེད། ཅེས་ལས་དང་ཉོན་
 མོངས་སྒྲུག་བསྐྱེལ་ཐམས་ཅད་ཙ་བ་ནས་ཞི་བའི་ཐབས་མཆོག་སྒྲ་ན་
 མེད་པའི་བསྟན་བཅས་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་མར། ཀང་ཞིག་རྒྱལ་བའི་

བསྟན་པ་འབའ་ཞིག་གི། །དབང་བྱས་ནས་གཡང་མེད་ཡིད་ཅན་
 གྱིས་བཤད། །ཐར་བ་ཐོབ་པའི་ལམ་དང་རྗེས་མཐུན་པ། །དེ་ཡང་
 དྲང་སྲོང་གསུངས་བཞིན་སྒྱུ་པོར་སྤངས། །ཞིས་སྒྱུས་བྱ་ཚད་མ་སྟན་
 རྒྱལ་གཡུ་ཐོག་པས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅས་ཚད་མ་འདིའི་དགོས་་་
 པའི་སྒྲིང་པོའམ་བསྟུས་དོན་གཅིག་ཏུ་བྲིལ་ན། བཤད་རྒྱུད་ཏུ།
 གསེ་བ་རིག་པའི་དོན་རྣམས་མདོར་བསྟུས་ན། །གསེ་བྱ་གསེ་བྱེད་
 ཇི་ལྟར་གསེ་བ་དང་། །གསེ་བ་པོ་དང་རྣམ་པ་བཞི་ཏུ་བསྟན། །ཞིས་
 གསེ་བྱའི་ལུས་ཞིང་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་ཤེས་དགོས་པ་དང་། གསེ་
 བྱེད་གཉེན་པོ་ཆུ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་ཤེས་དགོས་པ། ཇི་ལྟར་གསེ་
 བའི་ཚུལ་ཆུ་འབྲེན་པ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་ཤེས་དགོས་པ་དང་།
 གསེ་བ་པོ་སྟན་པ་ལས་མི་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་ཤེས་དགོས་པ་བཞི་་་་
 ལས། སྤུ་མ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་ཤིང་ཁོང་ཏུ་
 རྒྱུད་པར་བྱས་ན་ནད་གྱི་རིགས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་མནར་ཡང་ཏུ་་་་
 བའི་རྟགས་ལས་མེར་ཤེས་པ་བཞིན་ཏུ་གསལ་བར་རྟོགས་ཤིང་བྱང་་
 པར་ཏུ་གསེ་བྱའི་ལུས་ཞིང་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་གྱི་སྒྲུལ་དང་། རྣམ་
 པར་མ་གྱུར་ལུས་གནས་གྱུར་པས་འཛོམས། །ཞིས་ནད་དང་ནད་
 མེད་གྱི་མཚན་ཉིད་གྱི་མདོ་འགག་ལྟོ་ལ་ལྟོ་སྒྱུར་བ་ལྟ་བུའམ་ས་སྒྲུའི་
 བཞོས་པོར་ལྟ་བུ་ཆབ་པོམ་དང་ཆུ་བཞིན་སྤུ་མ་ཇི་ལྟར་བྱང་བ་དེའི་

རོ་པོའི་རང་བཞིན་རི་ལྷ་བ་བཞིན་ཕྱི་མའི་འབྲས་བུ་ཡང་དེ་ལྟར་.....
 འགྱུར་བའི་རང་རྒྱ་མཐའ་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་ཚུལ་ལེགས་པར་མཐོན་ན་...
 རྒྱང་མཁྲིས་བད་ཀན་གྱི་ནད་ཐམས་ཅད་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟོགས་ཤིང་...
 གསོ་རིག་གི་དགོངས་པ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་ལོན་པས་ཐོག་མར་ཉེས་པ་...
 རྒྱང་མཁྲིས་བད་ཀན་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་རི་ལྷ་བ་བཞིན་ཤེས་རྒྱ་...
 གལ་ཆེ་བས། འདིའི་ཚུལ་ལ་སྐྱེམ་པ་ཆེ་དབང་རྒྱལ་པོས། འདི་དག་
 ལ་ཟས་སྦྱོང་སོགས་སྤང་བའི་སྐྱེན་གྱིས་རྒྱང་མཁྲིས་བད་ཀན་གྱི་.....
 མཚན་ཉིད་ལ་ལ་འཕེལ། ལ་ལ་བྱི། ལ་ལ་རྒྱས་མེད་དུ་འགྱུར་ཚུལ་
 དང་། གནས་གྱི་དབང་གིས་བསྐྱུར་བ་སོགས་ལས་ནད་ཉྀགས་རེ་རེ་
 ལ་རྒྱ་མཚན་གོ་དོན་ཞིབ་པར་བརྗོད་རིགས་ནའང་ཡི་གེའི་ངལ་བས་
 རེ་ཞིག་དེ་ཅམ་བྱས་ལ་སྒོ་དང་ལྡན་པ་ནམས་གྱིས་ནམ་པར་དཔྱད་...
 ཅིང་ངེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་འབྲུམ་ནག་མཁན་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་
 བས་རིགས་ལམ་འདིའི་གཞི་ལེགས་པར་བཏིང་ཡོད་པས་ད་ལམ་.....
 དོན་ལྡེ་ལས་མཆིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་འདིའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་...
 བས་དཔྱད་ན་གོ་དོན་ལེགས་པ་ཞིག་འབྱུང་བར་ཡིད་ཆེས་པས་ན་...
 ནམ་པར་མ་གྱུར་པའི་ལུས་ཀྱི་སྐབས་ལ་ཉེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཉི་.....
 རྩའི་གྲངས་ངེས་པ་བཞིན་དུ་ནམ་པར་གྱུར་པ་ནད་ཀྱི་སྐབས་ལའང་
 བད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཉི་རྩའི་གྲངས་ལས་མ་འདས་པས་ན་རྒྱང་མཁྲིས་

བད་ཀན་གསུམ་ལས་ཟུར་པའི་ནད་ཅི་རིགས་པ་དང་བྱད་པར་དུ་
 ཚྲང་གཉིས་ལས་ཟུར་པའི་མཆན་ནད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་
 རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འཛིག་བྱེད་དམ་གྱི་བྱེད་དོན་གྱི་ཚས་
 ཉི་མཆན་ཉིད་ཤེས་པ་ལ་རག་ལས་པས། ས་པན་གྱིས། མཆན་ཉིད་
 གྱི་བྱེད་དོན་གྱི་ཚས། །ཞེས་པ་ལྟར་སྦྱར་མཆན་མ་ནི་གནས་བརྒྱད་
 ཆེན་མོའི་ཅ་བར། མཆན་མ་ནི་འདིས་མཆན་པར་བྱེད་པས་མཆན་
 མ་སྟེ། ལྷང་བར་རུས་པའོ། །ཞེས་དང་ཉིད་ཅེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དམ་
 དངོས་པའི་གཤེས་ལུགས་ཉི་མེད་རོ་སོ་ཆ་བར་གནས་ཤིང་དེ་ལས་
 མི་འདའ་བ་ལྟ་བུའོ། །བྱད་པར་དུ་དམིགས་སུ་བསལ་ན་བཤད་
 རྒྱུ་ལས། མཆན་ཉིད་རྟོགས་ལ་བརྟག་གཞི་བརྟག་ལུལ་དང་། །
 བརྟག་སྒོ་བརྟག་པའི་ཚུལ་དང་ནམ་པ་བཞི། །གཞི་ནི་རྒྱང་དང་
 མཁྲིས་པ་བད་ཀན་གསུམ། །མཆན་ཉིད་འཕེལ་ཟད་གསོག་ལྷང་
 འབྲུགས་པའི་རྟོགས། །ཞེས་དང་། མཆན་ཉིད་ནད་རིགས་བྱེ་བྲག་
 བྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་མཆན་པའི་ནད་རིགས་སོ་སོར་ལེགས་པར་
 རོས་འཛིན་པ་དང་གསོ་བཅོས་ཡང་དག་པ་ཞིག་འབྱུང་དགོས་ན་
 ནད་ཀྱི་རྟོགས་སམ་མཆན་མ་ལ་རག་ལས་ཤིང་། མཆན་མ་དེའང་
 རྟོགས་དེའི་མཆན་ཉིད་དེ་གཞི་རྒྱང་མཁྲིས་བད་ཀན་གསུམ་གྱི་
 མཆན་ཉིད་ཉི་ཤུའི་བྱེ་བྲག་འཕེལ་ཟད་གསོག་ལྷང་འབྲུགས་པ་རི་

བཞིན་ངེས་པ་ལ་རག་ལས་མོད། དེ་རི་བཞིན་ངེས་པ་ནི་ལས་སྒྲ་བ་
 ཞིག་མིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། རྒྱ་ཡི་དབྱེ་བ་ཐ་དད་པ། །དེ་མཐུན་པ་ནི་
 ཀུན་མཐུན་དེ། །ཀུན་མཐུན་ཡེ་ཤེས་མིན་པས་མིན། །ཞེས་པ་ལྟར་
 ཡིན་ཡང་། རྒྱ་ད་འགྲེལ་མཁན་པོ་སུམ་སྟོན་ཡེ་ཤེས་གཟུངས་དང་
 རྒྱུམ་པ་ཆེ་དབང་རྒྱལ་པོས་འདིའི་ཚུགས་ཀྱི་མང་གཞིའི་རིགས་ལམ་
 ལེགས་པར་བཏིང་བེན་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་དེར་གི་དུས་ཀྱི་གསོ་
 རིག་གི་རྒྱ་ད་འགྲེལ་མཁན་པོ་ཁྱོད་ཆེ་རྒྱུ་གིས་རྒྱ་ད་བཞིའི་འགྲེལ་
 ཆེན་དང་སྤང་ཞལ་ལྷང་གི་གཅིན་སྟེ་ནད་གསོ་བའི་སྐབས་ཀྱི་.....
 དབྱད་དོན་དུ། གཅིན་སྟེ་བ་ཁྱའི་ནད་ནི་དེར་དུས་འཇམ་སྤིང་ལྷལ་
 གྲུ་པལ་ཆེར་དུ་ན་མང་ལ། བྱི་ལུགས་ཀྱི་གསོ་རིག་པ་མང་པོས་ཀྱང་
 ཤིན་དུ་བཅས་དཀའ་བའི་ནད་ཅིག་དུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཅིང་། ནད་
 གཞི་འདི་ཡི་བཅས་ཐབས་ཀྱི་ཐད་ཞིབ་འཇུག་མང་པོ་བྱེད་བཞིན་.....
 ཡོད་ཀྱང་། ད་ལྟ་ནད་འདིར་རྩ་ཆེན་པོའི་བཅས་ཐབས་ཤིག་མ་
 མཐོང་ལ་བྱི་ལུགས་ཀྱི་གསོ་རིག་མཁས་པ་འགའ་ཤས་ཀྱིས་རང་རེའི་
 བོད་ལུགས་གསོ་རིག་གི་སྒྲན་དབྱད་ལ་བརྟེན་ནས་ནད་འདི་རྩ་ཆེན་.....
 ནས་བཅས་སྐབས་པོའི་ཐབས་ཤིག་ཡོད་རེ་བྱེད་མཁན་འཇུག་ལ།
 རང་རེའི་གཞུང་ལུགས་ལས་བསྟན་པའི་ནད་འདིའི་ངོ་བོ་དང་.....
 ཉགས། གསོ་ཐབས་ཀྱི་རྩ་དོན་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲན་བཅས་

དང་ཞིབ་འཇུག་ཚུལ་བཞིན་བྱས་ན་ངེས་པར་བཙས་སྐབ་པར་.....
 གདོན་མི་བ་སྒྲམ་མོ། །ཞེས་གཅིན་སྟེ་བ་ཁུ་ཉ་ལུ་བཙས་དཀའ་བའི་
 ནད་རིགས་ཀྱང་གསོ་སྐྱབ་ན། མཆིན་པའི་ནད་རིགས་ལྡེམ་ལུ་དང་
 རུག་ཐབས་ལུ་ལའང་བོད་ཀྱི་སྒྲན་གཞུང་ལ་ཞིབ་འཇུག་ཡང་དག་པ་
 བྱེད་རྒྱ་བྱུང་ན་ཅིས་མི་སྐྱབ་སྟེ་ངེས་པར་སྐབ་བོ་ཞེས་རང་གིས་རང་
 ལ་སྐྱལ་ལྷག་གིས་འབྲབ་བཞིན་སྐྱབས་པ་བསྐྱེད་དེ་མཆིན་པའི་ནད་
 གཞིའི་མཚན་ཉིད་ལ་དབྱད་པ་ཅུང་ཟད་བཀྱིས་ཏེ་སྒྲིང་བར་འདོད་
 ནོ། །

ཅེ་གཟུམ་ཀྱན་འདུལ་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ།

ཚུམ་པ་པོའི་འདུ་པར།